

Onderwerp De Elfstedentocht	Titel Ga mee op Elfstedentocht	Doelgroep Groep 5 en 6
---------------------------------------	--	----------------------------------

Beginsituatie (Leerlingen, jijzelf, omgeving):

De leerlingen krijgen een les op school over de Elfstedentocht. Van Tresoar komt een medewerker educatie een gastles verzorgen over de Elfstedentocht. Deze les zal 60 minuten duren. De leerlingen mogen een voorwerp mee naar school nemen wat met de 11stedentocht te maken heeft. Die voorwerpen wordt in het kort besproken bij de lesintrodactie.

algemene doelstellingen van deze les

De leerling leert op een ludieke wijze over de Elfstedentocht die in 2022, 25 jaar geleden voor het laatst plaatsvond.

De leerling leert wat een archief is en welke spullen ze daar bewaren aan de hand van archiefstukken, beeldmateriaal en boeken over de 11stedentocht.

Concrete lesdoelen

1. De leerling kan omschrijven hoe de Elfstedentocht vroeger werd gereden
2. De leerling kan drie voorbeelden noemen welke Elfstedentochten er zijn
3. De leerling kan vier Friese steden noemen die bij de Elfstedentocht horen
4. De leerling kan omschrijven wat Tresoar is en welke spullen je daar kunt vinden

Vorbereiding en materialen:

Lesfase	lesdoel nr.	Leerstofkeuze en -ordering (wat vertel je, welke dingen laat je zien, wat vraag je erover)	didactische werkvormen		leermiddelen
			leeractiviteit: wat doet de leerling?	onderwijsactiviteit: wat doe ik? / didactische werkvormen	
60 min.					
10 minuten	1	Optioneel: leerkracht vertelt het verhaal over Wytze en Wieke die veel van hun pake Wiebe leren over de vroegere 11stedentochten. Bij de lesintrodactie wordt naar dit verhaal verwezen. Wat hadden Wytze en Wieke ook alweer gehoord van hun pake? Dit zijn oude schaatsen van de 11stedentocht die pake Wiebe nog heeft gebruikt. Dan begint de les: it giet oan!	De leerlingen zitten op hun plek en luisteren naar de introductie. Ze beantwoorden de vragen over de schaatsen. Ze zien ook een foto van Tresoar op de achtergrond. We leggen uit wat een archief is en welke spullen we over de 11steden bewaren. Wie van de LLN heeft wel eens geschaatst? Waarom kun je niet meer zo vaak schaatsen op natuurijs?	Docent staat voor de klas en laat oude schaatsen zien. De leerlingen moeten goed naar de schaatsen kijken. De gastdocent stelt hier vragen over. Vragenderwijs komen ze meer aan de weet. De docent vraagt ook of ze Wytze en Wieke ook kennen. Wat had hun opa Wiebe allemaal meegemaakt? Even voorkennis activeren.	<ul style="list-style-type: none"> - Oude schaatsen meenemen - Friese liedjes over de 11stedentocht, winter en schaatsen op de achtergrond afspelen - Werkbladen die ook via de website zijn te downloaden / worden van tevoren geprint op Tresoar en meegenomen - Usb-stick met oude beelden van de 11stedentocht (contact met Fries Filmarchief opnemen) of verwijzen naar filmpjes op YouTube - Oude foto's, artikelen en posters van de tocht laten zien - Een LessonUp voor de quiz over de 11stedentocht. We kunnen ook een spel bedenken.
20 minuten	1 t/m 3	Werkblad maken/invullen Dit blad is op A3-formaat. Hierop staat in het midden een kaart van Friesland met de 11steden. Er staan ook 11 plaatjes op van kenmerken van die steden (vb. Oldehove, Waterpoort). Op de achterkant van dit blad staat een puzzel voor de LLN als wachtwerk.	LLN gaan in duo's een werkblad invullen over de 11stedentocht. Hierop staan plaatjes en een kaart van Friesland over de Friese elfsteden. De plaatjes zijn kenmerken van bepaalde steden, zoals Oldehove, Waterpoort, enz. Ook gaan we wat Friese woordjes erin verwerken. Op de achterkant van het werkblad staat een puzzel die LLN kunnen maken als ze klaar zijn.	Docent deelt aan alle duo's het werkblad uit en legt uit wat ze moeten doen. Het werkblad staat ook op het digibord zodat de docent klassikaal kan uitleggen. Hij doet als voorbeeld 1 opdrachtje samen met de leerlingen. Daarna gaan ze zelfstandig aan de slag. Op het bord staat een timer zodat de leerlingen weten hoeveel tijd ze hebben.	
5 minuten	4	Filmbeelden van vroegere Elfsteden laten zien	LLN bekijken de beelden en beantwoorden vragen als. Hoe zien de kleren er uit?	De gastdocent laat beelden zien van de 11stedentocht die op een stickje staan of	

20 minuten	1 t/m 4	<p>Zwart-wit en kleuren foto's van de 11stedentocht laten zien. De leerlingen krijgen op een speelse wijze een quiz over de 11stedentocht. Ze kunnen hieraan in groepjes deelnemen (en eventueel wat winnen). De leerlingen beantwoorden de vragen met gekleurde petjes (petje op, petje af). Als de petten niet gebruikt worden, zijn gekleurde papieren strookjes een alternatief.</p>	<p>Wat heb je nodig om een tocht te schaatsen? Wat valt je verder op aan de beelden? We kunnen ook oude artikelen (krantenknipsels), boeken of een affiche laten zien. Zo krijgen ze een indruk van de spullen die Tresoar bewaard.</p> <p>De LLn bekijken de oude beelden van de 11stedentocht en beantwoorden de vragen van de gastdocent. Ze moeten goed naar de beelden kijken (Visual Thinking Strategy) Wat zie je? Wat zie je nog meer? Waaraan kan je dat zien? Ze leren dat oude beelden vroeger zwartwit waren en later kleur. Ook dat er meerdere tochten zijn geweest. Deden er vrouwen mee? Hoe waren ze gekleed?</p> <p>De leerlingen zitten op hun plek en krijgen een herinnering aan deze gastles over de 11stedentocht. We vertellen ze dat ze welkom bij Tresoar zijn voor een vervolgles. Ze gaan dan zelf ook schaatsen met het 11stedenspel en ontdekken welke schatten Tresoar nog meer van de tocht heeft</p>	<p>een aantal links in een presentatie naar filmpjes of foto's op YouTube. Daarover stelt hij vragen aan de LLN. Zo analyseren zij de beelden en leren ze hoe de 11stedentocht vroeger verliep (uit de tijd van Pake Wiebe (jaren 1970/1980)</p> <p>De docent heeft een Quiz of spel bedacht met vragen over de 11stedentocht. In deze fase van de les moeten de LLn de opgedane kennis toepassen. Wat hebben ze geleerd over de 11stedentocht. Op een ludieke manier komen we daarachter. De quiz zou via Kahoot of LessonUp gemaakt kunnen worden. De leerlingen kunnen in groepjes de vragen beantwoorden.</p> <p>De gastdocent deelt kleinigheidje aan de leerlingen uit en geeft ze een compliment (indien van toepassing) voor het goede werken. We nodigen de leerlingen uit voor een bezoek aan Tresoar.</p>	<p>- Gekleurde petjes of papiertjes voor de 11stedenquiz</p>
5 minuten		<p>Afsluiting de gastdocent geeft alle leerlingen een kleinigheidje als blijvende herinnering aan het lesbezoek (past bij Tresoar en 11stedentocht). Te denken aan: een muts, wanten, sjaal, sleutelhanger, enz. We geven aan dat de leerlingen aansluitend Tresoar kunnen bezoeken om meer over de 11stedentocht te ontdekken.</p>			